

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/58/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113230442
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4113230442.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Sone Zmekovej, o návrhu manželky: J.. S. D., nar. X.X.XXXX, bytom Q., Za humnami XX, zastúpenej JUDr. Mariánom Mackom, advokátom so sídlom Nitra, Kocel'ova 2 proti manželovi: J.. Y. D. zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK, s.r.o. so sídlom Nitra, Štefánikova 7, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode manželstva k maloletým deťom D., zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88 Nitra ako kolíznym opatrovníkom, o odvolaní oboch rodičov maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 24P/273/2013-220 zo dňa 3. júna 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode a v časti úpravy styku ako aj vo výroku o trovách konania potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyhovel návrhu navrhovateľky a rozviedol manželstvo J.. S. D., rod. E., nar. XX.XX.XXXX a odporcu J.. Y. D., nar. XX.XX.XXXX, uzatvorené dňa 03.07.2004 v Nitre, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Nitra vo zväzku XX, ročník 2004, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX. Zároveň upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D.: P., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletej P. sumou vo výške 200,- eur mesačne a na maloletého K. sumou vo výške 200,- eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú obaja rodičia. Napokon súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletou P. a K. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v nepárnom týždni v kalendárnom roku v čase od štvrtka od 16.00 hod., kedy si otec deti vyzdvihne v školskom zariadení (prípadne v bydlisku maloletých detí) do nasledujúceho pondelka v párnom týždni v kalendárnom roku do 8.00 hod., kedy otec maloleté deti v školskom zariadení odovzdá (prípadne do 16.00 hod., pokiaľ sa deti nezúčastnia školského vyučovania, kedy maloleté deti odovzdá v mieste ich bydliska). Ďalej je otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v nepárnom roku počas jarných školských prázdnin od pondelka týchto prázdnin od 16.00 hod. do nasledujúcej nedele do 16.00 hod., počas veľkonočných sviatkov v párnom roku od štvrtka od 16.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 16.00 hod., počas letných školských prázdnin v roku 2016 od 4.7. od 16.00 hod. do 17.7. do 16.00 hod. a od 25.8. od 16.00 hod. do 31.8. do 16.00 hod., nasledujúce roky počas letných školských prázdnin od 1.7. od 16.00 hod. do 15.7. do 16.00 hod. a od 1.8. od 16.00 hod. do 15.8. do 16.00 hod., počas vianočných sviatkov v nepárnom roku od 24.12. od 16.00 hod. do 25.12. do 16.00 hod. a v párnom roku od 31.12. od 16.00 hod. do 6.1. nasledujúceho roka do 16.00 hod. s tým, že si otec maloleté deti v mieste ich bydliska prevezme a na

tom istom mieste po ukončení styku maloleté deti odovzdá. Matku zaviazal maloleté deti na stretnutia s otcom včas a riadne pripraviť a zabezpečiť ich odovzdanie. O trovách konania rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na vykonané dokazovanie a ustanovenia § 18, § 23 ods. 1,2,3, § 24 ods. 1,4,5, § 25 ods. 1, § 62 ods. 1,2, 4,5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Za preukázané považoval, že účastníci konania uzatvorili manželstvo dňa 3.7.2004, z ktorého pochádzajú dve maloleté deti: P. Medzi účastníkmi sa už od začiatku ich vzťahu sa prejavovali ťažkosti vyplývajúce z rozdielných názorov na bežné životné situácie s tým, že komunikáciu medzi manželmi sťažovala aj osobnosť odporcu, čo spôsobovalo časté výmeny názorov, hádky a konflikty, končiace odchodom navrhovateľky zo spoločnej domácnosti aj spolu s maloletými deťmi. Spolužitie manželov bolo ukončené dňom 8.5.2013, kedy po konfliktnnej situácii sa odporca začal správať nepríjemne, bol mimoriadne rozrušený, nedokázal sa uklidniť, na čo navrhovateľka privolala policajnú hliadku, zobrala z bytu dcéru a utiekla k susedom. Po vstupe policajnej hliadky do bytu bol odporca v takom stave, že ho policajti spýtali a privolali rýchlu zdravotnú pomoc. Následne bol odporca hospitalizovaný na psychiatrickej klinike vo Fakultnej nemocnici v Nitre do 16.5.2013. Navrhovateľka v dôsledku sústavného napätia v domácnosti, hádok, konfliktov a stresov, negatívne pôsobiacich na jej psychiku, s odporcom už nedokáže spoločne žiť, neprechováva voči nemu nenávisť ale už ju s ním neviaže citové puto, ktoré by malo byť medzi manželmi. Dokonca má z manžela strach. Rovnako tak odporca odmieta obnovenia spolužitia s navrhovateľkou, ale s rozvodom manželstva kvôli deťom nesúhlasil. Súd majúc za preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo si neplní svoj spoločenský účel, dospel k záveru, že návrh navrhovateľky na rozvod manželstva bol podaný dôvodne. Z výpovedí manželov mal za preukázané, že k narušeniu vzťahov medzi manželmi došlo z dôvodu rozdielných povahových vlastností oboch manželov. Manželia mali rozdielne názory na riešenie bežných situácií a neskôr aj na podstatné veci týkajúce sa rodiny, čo sa prejavilo aj v rozdielných prístupoch pri výchove svojich maloletých detí. Keďže manželstvo účastníkov konania nevytvára harmonické a trvalé životné spoločenstvo tak, ako to má na mysli ustanovenie § 18 Zákona o rodine a vzťahy medzi manželmi sú tak vážne a trvalo rozvrátené, že niet predpokladu reparácie takto narušených vzťahov do budúcnosti, súd návrhu navrhovateľky vyhovel a manželstvo účastníkov konania rozviedol. Súd súčasne upravil aj výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom P. a K. na čas po rozvode manželstva tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky. Súd vychádzal jednak zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Nitra z ktorej vyplýva, že nie je vhodné rozdelenie detí, ktoré doteraz žili jednotne, boli spoločne vedené a vychovávané, v záujme maloletých detí je zachovanie súrodeneckého putá, pričom ako vhodné by bolo obe maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti matky, v ktorej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Ďalej súd zohľadnil aj závery znaleckého posudku PhDr. Andreja Benkoviča, znalca z odboru psychológie, klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých z ktorého vyplýva, že obe deti zaťažené súčasnou situáciou spojenou s rozpadom rodiny a vzájomným konfliktom medzi rodičmi. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva aj to, že otec v dôsledku svojej impulzivitu rieši situáciu styku s deťmi nátlakovo. Aj keď matka maloletých detí mu nie jeden krát dala k tomu zámienku, ale v konečnom dôsledku sú obeťou najmä ich maloleté deti, ktoré majú rady obidvoch rodičov a v dôsledku ich vzájomného boja o ne sa cítia v tejto patoplastickej rodinnej situácii neprijemne a negatívne, psychické následky sa u nich rozvíjajú vo väčšej miere než by sa očakávalo. Znalec u maloletej P. konštatoval, že má vytvorenú citovú vzťahovú väzbu k obidvom rodičom, ale táto vzťahová väzba utrpela rozpadom rodiny a maloletá sa stala zajatcom v požiadavkách, ktoré si nárokuje jej rodičia voči jej osobe. Maloletá pociťuje väčší psychický tlak zo strany otca, ktorého požiadavky na jej osobu pociťuje ako naliehavejšie s tým, že vo vzťahu k matke je možné pozorovať ochranárske správanie sa, keďže maloletá vníma matku ako slabšieho jedinca v porovnaní s otcom, respektíve správanie otca voči matke pociťovala ako inadequate. Znalec u maloletého K. konštatoval, že má nedostatočnú sebareguláciu správania sa, respektíve nedostatočnú moduláciu afektu, a preto jeho správanie môže byť častejšie menej prispôsobivé. Situácia v rodine prehĺbila jeho emocionálnu instabilitu. Maloletý vo vzťahu k obidvom rodičom rezignoval, je celkovo menej emočne angažovaný v integrovaní s rodičmi, skôr sa začína zameriavať na prospešný, či zisťný rozmer, ktorý môže dosiahnuť zo vzťahu s rodičmi. Maloletý má vytvorenú vzťahovú, citovú väzbu k obidvom rodičom, avšak správanie maloletého voči matke je často krát nepríjemne impulzívne. Vychádzajúc z uvedeného považoval súd za nevyhnutné zabezpečiť deťom stabilné výchovné prostredie, a to najmä s ohľadom na ich nerovnomerný emocionálny vývoj. V tomto smere súd vzhliadol lepšie predpoklady pre ďalší zdravý duševný aj telesný vývoj oboch maloletých detí u matky maloletých detí. Pokiaľ išlo o otca súd zohľadnil skutočnosť, že otec nerešpektuje

rozhodnutia súdu a na jeho nerešpektovanie dokonca nabáda aj svoje maloleté deti. Navyše otec pristupuje svojvoľne a benevolentne k príprave detí na školské vyučovanie (u maloletého K.), pričom deťom na jednej strane tvrdí, že ich názor treba rešpektovať, že ho môžu slobodne prejať, pričom sa ale snaží na druhej strane na svoje deti pôsobiť tak, aby tieto preberali názor, ktorý mu vyhovuje. Podľa názoru súdu konanie otca vyvíja na deti neprímeraný tlak, tento tlak na lojalitu dieťaťa zo strany rodiča v období puberty a predpuberty výrazne prekračuje zvládacie mechanizmy dieťaťa a preto si deti musia vyberať obetovanie vzťahu jedného rodiča v prospech spokojnosti druhého rodiča. Táto skutočnosť sa prejavila aj v tom, že maloleté deti opakovane počas konania prikláňali buď na stranu jedného alebo druhého rodiča. Poukázal na to, že aj keď na názor detí je potrebné prihliadať, avšak nie v situáciách, kedy sú stanovené určité pravidlá (napríklad štátom), ktoré je potrebné dodržiavať (rozhodnutie súdu, povinná školská dochádzka, príprava na vyučovanie). V takýchto prípadoch by mohlo byť bezvýhradné rešpektovanie názoru detí aj v ich neprospech. Súd prístup otca v týchto prípadoch hodnotil za nesprávny, nedávajúci záruky riadnej výchovy svojich maloletých detí. Na strane druhej zdôraznil aj to, že aj matka maloletých detí by si mala uvedomiť, že riešením problémov vznikajúcich medzi ňou a otcom nie je zákaz styku otca s maloletými deťmi, prípadne jeho neprímerané obmedzenie, ale vysvetľovanie a rozhovory s maloletými deťmi, ktoré maloletým pomôžu lepšie a správne spracovávať prežitú udalosť. Takýmto konaním matka preukáže svoju rodičovskú kompetenciu a zvládanie výchovy maloletých detí. Podľa názoru súdu hodnotenie rodičov navzájom vážne narušá osobnú a rodinnú identitu detí, zneisťuje ich, blokuje ich vlastné prežívanie, ich detskú spontaneitu a destabilizuje ich psychiku. Za danej situácie súd považoval podmienky na vlastnú realizáciu detí v súčasnej dobe na strane matky za vyhovujúcejšie oproti výchovnému prostrediu u otca. Z dôvodu potreby jedného stabilného prostredia, pevného režimu, približne rovnakých pravidiel, súd nepovažoval za vhodné nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, v prípade ktorej by otec detí pôsobil na osobnosti detí a na ich výchovu negatívne, vnášal by do výchovy detí nestabilitu, maril by správne výchovné pôsobenie druhého rodiča, vytváral tak tlak na psychiku detí, podporil v deťoch nesprávne návyky. Striedavá starostlivosť kladie na rodičov vysoké ľudské a osobnostné požiadavky, čo však rodičia maloletých detí v súčasnej dobe schopní kultivovane zvládnuť. Deti majú sice právo na oboch rodičov, ale v prvom rade majú právo na harmonickú, nekonfliktnú výchovu a starostlivosť tak, aby neboli stresované, traumatizované a vychovávané duálne, rozporne s negatívnym ovplyvňovaním voči druhému rodičovi. V danom prípade rodičia nie sú schopní zabezpečiť takúto starostlivosť o maloleté deti v rámci striedavej starostlivosti, pretože sú neschopní kooperovať v prospech svojich maloletých detí, nemajú ani snahu odosobniť sa od vzájomnej nevraživosti, zdržať sa konfliktných verbálnych prejavov, vzájomného osočovania. Z uvedených dôvodov súd zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otca maloletých detí súd zaviazal výživným a to vo výške po 200 eur mesačne na každé dieťa. Súd výživné v tejto výške považoval za primerané veku a odôvodneným potrebám maloletých detí, ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov. Suma určená súdom spolu s výživným zo strany matky, ktorá svoju vyživovaciu povinnosť plní aj osobnou starostlivosťou o maloleté deti, je primeraná zabezpečeniu základných životných potrieb maloletých, ako aj ostatných životných potrieb, ktoré zachovávajú približne rovnakú životnú úroveň detí a ich rodičov. Pokiaľ išlo o úpravu styku otca s maloletými deťmi prihliadol súd na skutočnosť, že styk otca s maloletými deťmi je jedným z mála prostriedkov, ktorým sa má otec možnosť podieľať na výchove svojho maloletého dieťaťa, na rozvoji jeho osobnosti a slúži k upevňovaniu vzájomných citových väzieb. Súd preto upravil styk otca s maloletými deťmi a to v takom rozsahu, aby aspoň takýmto spôsobom bolo zabezpečené a rešpektované právo detí na výchovu a starostlivosť aj zo strany druhého rodiča. Ohľadne rozsahu styku sa rodičia na pojednávaní dohodli, pričom sporné zostali iba dni počas vianočných sviatkov a veľkonočných sviatkov. Súd upravil v tomto prípade styk otca s maloletými deťmi aj počas vianočných sviatkov tak, aby mali deti možnosť striedavo tráviť s každým svojim rodičom aj tieto sviatočné dni rovnocenne. Takouto úpravou bude dosiahnuté zrovnoprávnenie výchovného pôsobenia oboch rodičov na svoje maloleté deti a bude zachovaný a rozvíjaný láskyplný a produktívny vzťah detí k obojmu rodičom. Súd tiež nevidel dôvod, prečo by počas veľkonočných sviatkov nemohli tráviť maloleté deti každý druhý rok u otca čas už od štvrtka, kedy deti každoročne mávajú školské prázdniny. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 144 ods. 1 OSP tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obaja rodičia, a to do výrokov, týkajúcich sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva a v časti úpravy styku.

4. Matka v odvolaní navrhla zmenu rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bol upravený styk otca s maloletými deťmi a navrhla otcovi styk s deťmi zakázať, resp. otcovi umožniť styk len

za prítomnosti matky. Uviedla, že od dňa vyhlásenia rozsudku o rozvode nastala zmena pomerov, pretože otec prestal úplne rešpektovať predbežné opatrenie ,pre maloletého chodiť priamo do školy, kde si maloletého bez súhlasu matky prevzal a odmietal ho matke vydať, a na ďalší deň neprišiel syn do školy s tým, že je chorý. Od 29.06.2016 maloletý odišiel priamo zo školy k otcovi , a od vtedy ho matka nevidela . Otec riadne chodí práce, pobyt maloletého až na malé výnimky jej nie je známy. Otec nedovolí maloletému synovi komunikovať s matkou. V danom prípade bol začatý voči otcovi výkon marenia súdneho rozhodnutia, vedený na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 24Em 4/2015 a súčasne bol matkou podaný podnet aj na Okresnú prokuratúru Nitra vo veci podozrenia spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy dieťaťa a marenia výkonu rodičovských práv a povinností . Maloletá P. odlúčenie od brata znáša veľmi zle, ktorá má hysterický strach z otca , komunikuje s ním telefonicky a sms správami ho žiadala, aby mohla byť s bratom. Priamy kontakt s bratom jej otec nedovolil. Mala za to, že v danom prípade došlo k takým zmenám pomerov, ktoré majú zásadný vplyv na vývoj maloletých detí, ich výchovu, vzdelanie, ako aj zdravotný stav. Poukázala na manipulačné schopnosti otca, ktorý sa správa k ľuďom podľa toho, ako mu to vyhovuje. Tomu nasvedčujú aj jeho vyjadrenia priamo na pojednávaní, kde sa viackrát vyjadril, že nemá problém sa dohodnúť, ak veci pôjdu podľa neho. Snahou odporcu je pomsta navrhovateľke, ktorá si dovoľila vzoprieť sa jeho správaniu a podať návrh na rozvod manželstva. Jeho opovrhovanie navrhovateľkou je zrejmé z priložených sms správ, kde navrhovateľku nenazve inak ako opatrovateľka a inými vulgárnymi pomenovaniami. Pritom na pojednávaní priamo uviedol, že sa rozvieš nechcel, len aby on vyznel ako ten, čo rozpad manželstva nezapríčinil. Svoju pomstu voči navrhovateľke ako matke naviazanej na svoje deti realizuje práve cez jej najslabšiu stránku - deti, bez ohľadu na následky, ktoré to na nich zanechá. Odporca sa vo svojom celom správaní, ako aj písomnej komunikácii schováva za vyjadrenia detí, tieto prezentuje ako ich vlastné, napriek tomu, že takouto formou vyjadruje svoje názory bez toho, aby mohli byť použité proti nemu.

5. Otec v odvolaní navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť v tom smere, že obe maloleté deti zverí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a ota zaviazá prispievať na výživu každého maloletého dieťaťa sumou vo výške 100,- eur a navrhol, aby odvolací súd rozšíril stretávanie odporcu s maloletými deťmi počas bežného styku tak, že odporca je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v nepárnom týždni v kalendárnom roku v čase od štvrtka od 16.00 hod. do nasledujúceho utorka do 16.00 hod., v párnom týždni v kalendárnom roku a počas vianočných sviatkov tak, že je oprávnený s maloletými deťmi stretávať každý nepárny rok od 23.12. od 18.00 hod do 26.12. do 18.00 hod. V záujme zachovania rovnosti rodičov pri trávení času s maloletými deťmi počas vianočných sviatkov, odporca navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsah úpravy styku odporcu, počas vianočných sviatkov vo väčšom rozsahu. V časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností navrhol zmenu rozsudku tak, že sa maloleté deti na čas po rozvode zverujú do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že navrhovateľka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti každý párný týždeň v kalendárnom roku, a to od nedele 18.00 hod. do nasledujúcej nedele v kalendárnom týždni do 18.00 hod., odporca je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti každý nepárny týždeň v kalendárnom roku, a to od nedele od 18.00 hod. do nasledujúcej nedele kalendárneho roku do 18.00 hod.. Odporca je povinný maloleté deti v uvedené dni a hodiny prevziať v bydlisku navrhovateľky a navrhovateľka je povinná maloleté deti v stanovenom čase prevziať v bydlisku odporcu. Každý z rodičov je povinný v stanovenom čase odovzdať maloleté deti do osobnej starostlivosti druhého rodiča s jeho osobnými vecami a riadne maloleté deti pripraviť. Zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok sú oprávnení obaja rodičia. V časti úpravy styku odporcu s maloletými deťmi navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v nepárnom roku počas jarných školských prázdnin od pondelka týchto prázdnin od 16.00 hod. do nasledujúcej nedele do 16.00 hod., počas veľkonočných sviatkov v párnom roku od štvrtka od 16.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 16.00 hod., počas letných školských prázdnin v roku 2016 od 04.07. od 16.00 hod. do 17.07. do 16.00 hod. a od 25.08. od 16.00 hod. do 31.08. do 16.00 hod., nasledujúce roky počas letných školských prázdnin od 01.07. od 16.00 hod. do 15.07. do 16.00 hod. a od 01.08. od 16.00 hod. do 15.08. do 16.00 hod., počas vianočných sviatkov v nepárnom roku od 23.12. od 18.00 hod. do 26.12. do 16.00 hod. a v párnom roku od 31.12. od 16.00 hod. do 06.01. nasledujúceho roka do 16.00 hod. s tým, že si otec maloleté deti v mieste ich bydliska prevezme a na tom istom mieste ich po ukončení styku odovzdá, pričom matka je povinná maloleté deti na styk s otcom včas a riadne pripraviť a zabezpečiť ich odovzdanie, a s tým, že počas akýchkoľvek prázdnin a sviatkov nebude platiť bežná striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov o maloleté deti. V časti úpravy vyživovacej povinnosti k maloletým deťom odporca navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že súd odporcu zaviazá prispievať na výživu maloletej P. sumou vo výške 100,- eur mesačne a na

maloletého K. sumou vo výške 100,- eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. V prípade, že odvolací súd nevyhoví odvolaniu odporcu v celom rozsahu, odporca navrhne, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti úpravy styku odporcu s maloletými deťmi tak, že odporca je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v nepárnom týždni v kalendárnom roku v čase od štvrtka od 16.00 hod., kedy si otec detí vyzdvihne v školskom zariadení (prípadne v bydlisku maloletých detí) do nasledujúceho utorok v párnom týždni v kalendárnom roku do 08.00 hod., kedy otec maloleté deti v školskom zariadení odovzdá (prípadne do 16.00 hod., pokiaľ sa deti nezúčastnia školského vyučovania, kedy maloleté deti odovzdá v mieste ich bydliska). Ďalej je otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v nepárnom roku počas jarných školských prázdnin od pondelka týchto prázdnin od 16.00 hod. do nasledujúcej nedele do 16.00 hod., počas veľkonočných sviatkov v párnom roku od štvrtka od 16.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 16.00 hod. a od 25.08. od 16.00 hod. do 31.08. do 16.00 hod., nasledujúce roky počas letných školských prázdnin od 01.07. od 16.00 hod. do 15.07. do 16.00 hod. a od 01.08. od 16.00 hod. do 15.08. do 16.00 hod., počas vianočných sviatkov v nepárnom roku od 23.12. od 18.00 hod. do 26.12. do 16.00 hod. a v párnom roku od 31.12. od 16.00 hod. do 06.01. nasledujúceho roka do 16.00 hod. s tým, že si otec maloleté deti v mieste ich bydliska prevezme a na tom istom mieste ich po ukončení styku odovzdá, pričom matka je povinná maloleté deti na styk s otcom včas a riadne pripraviť a zabezpečiť ich odovzdanie. Namietal, že z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, v čom konkrétne súd vzhľadom lepšie podmienky u matky v porovnaní s otcom. Argumentoval tiež tým, že žiaden dôkazný prostriedok nepodporuje záver súdu o tom, že by otec pristupoval svojvoľne a benevolentne k príprave detí na školské vyučovanie, preto nie je zrejme, na základe čoho si súd osvojil tento záver. Dodal, že v súčasnosti je maloletý u neho, pričom sám k nemu prišiel a prosil ho, aby mohol zostať u neho. Okrem toho deti v konaní vyjadrili záujem byť rovnakú dobu u matky ako aj u otca. Názor detí ako aj vykonané dokazovanie preukázali, že sú dané podmienky na zverenie detí do starostlivosti oboch rodičov, keďže aj otec je plne spôsobilý vychovávať deti, má záujem sa v plnom rozsahu podieľať na osobnej starostlivosti o deti a v neposlednom rade aj deti majú záujem o osobnú starostlivosť zo strany otca. Poukázal na to, že maloleté deti majú k obojmu rodičom vytvorený blízky vzťah, aj obaja rodičia majú osobnostné predpoklady na vykonávanie striedavej osobnej starostlivosti, obaja ju dokážu zabezpečiť komplexne, preto je vhodné upraviť práva a povinnosti k maloletým deťom tak, že starostlivosť budú zabezpečovať obaja rodičia striedavo. Napriek tomu, otec sa domáhal o rovnakú dĺžku striedavej osobnej starostlivosti u oboch rodičov, neodmieta, aby sa odvolací súd opäť zaoberal vyživovacou povinnosťou odporcu, a to najmä vzhľadom na rozdielne schopnosti, možnosti a majetkové pomery, keď navrhovateľka dosahuje priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.607,31 eura a odporca vo výške 2.632,48 eura. Vzhľadom na tieto zrejme rozdielne majetkové pomery rodičov je odporca ochotný prispievať na výživu maloletej P. sumou vo výške 100,- eur mesačne a na maloletého K. sumou 100,- eur mesačne, a to i napriek tomu, že budú deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

6. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že tvrdenia matky sú klamlivé a osočujúce otca. Po celú dobu trvania zabezpečovania osobnej starostlivosti otca o maloletého sa plnohodnotne podieľal na zabezpečení všetkých vývinových potrieb. Nesúhlasil s tvrdením matky, že by nabádal maloletého, aby nekomunikoval s matkou. Naopak matka nabáda maloletú v zamedzovaní jej kontaktu s otcom. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplynulo, že deti majú pozitívny vzťah k otcovi a chcú starostlivosť oboch rodičov.

7. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu matka a otca uviedol, že zotrúva na vyjadrení, že matka riadne zabezpečovala starostlivosť o deti a neboli v jej starostlivosti žiadne nedostatky. V starostlivosti matky sú lepšie predpoklady pre zdravý a duševný aj telesný vývoj detí, pretože otec nerešpektuje rozhodnutie súdu a na jeho nerešpektovanie nabáda aj deti. Maloletý K. sa v súčasnej dobe nachádza v odpore voči matke, v čom ho otec podporuje. Otec deklaruje, že dokáže zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého, avšak až do dnešnej doby si neupravil pracovnú dobu tak, aby vedel osobne zaniest maloletého do školy a tiež ho z nej vyzdvihnúť. V prípade, že by si otec upravil svoj pracovný čas, kolízny opatrovník navrhne, aby bol maloletý K. zverený do starostlivosti otca a maloletú P. navrhne zveriť do starostlivosti matky. Styk s maloletými deťmi kolízny opatrovník navrhne upraviť tak, aby sa maloleté deti počas víkendov stretli u jedného z rodičov. Vyživovaciu povinnosť navrhne upraviť tak, že odporca bude zaviazaný prispievať výživným na maloletú P. vo výške 200,- eur mesačne a navrhovateľka bude zaviazaná prispievať výživným na maloletého K. vo výške 100,- eur mesačne. Zároveň kolízny opatrovník navrhne, aby súd uložil maloletým deťom a ich rodičom výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo

inému odbornému poradenstvu, ktoré sa bude realizovať prostredníctvom Ústavu klinickej psychológie, ktorého sídlo je vo Fakultnej nemocnici Nitra, Špitálska ul. č. 6.

8. Matka v písomnom vyjadrení uviedla, že izolácia maloletého K. od matky v trvaní 2 mesiacov spôsobilo, že maloletý matku priam nenávidí, vulgárne jej nadáva a používa výrazy od otca. Navyše u maloletého bolo preukázaná závislosť na počítačových a mobilných hrách, čo viedlo k zhoršeniu zdravotného stavu maloletého. Dodala, že otec neakceptuje rozhodnutia, ktoré sa priečia jeho názorom. Nesúhlasila s tým, aby maloletý bol zverený do starostlivosti otca. Navyše došlo k zhoršeniu vzťahov medzi maloletou a jej otcom, ktoré si otec zapríčinil svojím konaním. V tomto smere matka netrvala na stanovisku ohľadne zákazu styku, ale žiada, aby styk bol zrušený a ponechaný na snahe otca reálne so svojou dcérou byť a to nie len u neho doma. Záverom dodala, že zo strany otca nie je snaha doviest' vec k zmieru tak, aby boli v prvom rade deti spokojné a aby bol zabezpečený ich nerušený vývoj. Otec neustále podáva na matku trestného oznámenia, že nie s dcérou, pričom maloletého ma stále u seba. Z uvedených dôvodov žiadala ukončiť konanie o rozvod a aj pokiaľ ide o maloletú P. a neupraviť styk otca s maloletou a ohľadne maloletého žiadala skúmať dôvody zmeny jeho správania, jeho zdravotný stav.

9. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, v časti úpravy styku a vo výroku o trovách konania je vecne správne, preto podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok v napadnutých častiach ako vecne správny potvrdil. Výrok, ktorým súd rozviedol manželstvo účastníkov konania nebolo napadnuté odvolaním, preto nadobudol právoplatnosť. Zároveň mal na zreteli ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Súd prvej inštancie aplikoval v tejto veci ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktorý však bol dňom 1. júla 2016 zrušený Civilným sporovým poriadkom. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol dňa 03.06.2016, t. j. ešte za účinnosti predchádzajúceho procesného predpisu, ktorým bol Občiansky súdny poriadok. Odvolací súd, rozhodujúc vo veci už v čase účinnosti Civilného sporového poriadku a Civilného mimosporového poriadku, postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a v súlade s ustanovením § 395 ods. 1 CMP (zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP), podľa ktorého, ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že rozsudok súdu prvej inštancie v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode a v časti úpravy styku a vo výroku o trovách konania je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí.

12. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne na záujem maloletých detí, najmä na ich citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.) a vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.), stabilitu budúceho výchovného prostredia (životné, ako aj bytové pomery rodičov, ich hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti a pod.). Rovnako tak súd pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, najmä pokiaľ ide o zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti, zisťuje najmä to, ktorý z rodičov je vzhľadom na záujem maloletého dieťaťa väčšmi spôsobilý na výkon osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, resp. zverením komu by boli zabezpečené najpriaznivejšie podmienky pre vývoj dieťaťa a u koho sú lepšie predpoklady na výkon osobnej starostlivosti. Pre uvedený záver musí mať súd spoľahlivý podklad vykonaním a zhodnotením tých skutočností, ktoré charakterizujú osobu dieťaťa, osoby rodičov, ako aj prostredie, v ktorom rodičia žijú. Navyše v prípade maloletých súrodencov je nežiaduce a nevhodné a vo väčšine prípadov aj v neprospech týchto maloletých detí, aby sa pri rozhodovaní o zverení do osobnej starostlivosti rozdeľovali, aj keď praxou vžitá zásada zverovania maloletých detí - súrodencov do osobnej starostlivosti

jednému rodičovi sa nemá uplatňovať automaticky. Rozdelenie maloletých súrodencov musí byť vždy odôvodnené výnimočnými okolnosťami, ako napríklad vtedy, ak maloleté deti tých istých rodičov vyrastajú už dlhší čas oddelene a navykli si už na určité výchovné prostredie, alebo takisto vtedy, ak by oddelená výchova nevedla k strate vzájomného sústavného kontaktu maloletých detí a prispela by k úprave vzťahov rodičov a k uľahčeniu výchovného pôsobenia obidvoch rodičov voči spoločným deťom. V prejednávanej veci odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie nepovažoval za vhodné rozdelenie maloletých detí, ktoré doteraz žili spolu, boli spoločne vedené a vychovávané. Za záujem maloletých detí odvolací súd považoval zachovanie súrodeneckého putá, a to najmä za súčasnej konfliktnej situácie medzi rodičmi, ktorá negatívne vplyva na maloleté deti, ktoré sú zaťažené súčasnou situáciou spojenou s rozpadom rodiny a vzájomným konfliktom medzi rodičmi. Aj keď je daná spôsobilosť obidvoch rodičov vychovávať deti, ako aj ich záujem o osobnú starostlivosť o deti, súd prvej inštancie správne zohľadnil, že lepšie predpoklady pre ďalší zdravý duševný aj telesný vývoj oboch maloletých detí sú u matky maloletých detí, u ktorej bude zabezpečené stabilné výchovné prostredie, a to najmä s ohľadom na nerovnomerný emocionálny vývoj detí, čo bolo preukázané aj znaleckým dokazovaním. Pokiaľ išlo o námietky otca odvolaní odvolací súd tieto nepovažoval za dôvodné v tomto smere aby jeho odvolaniu vyhovel. Odvolací súd nepopiera právo obidvoch rodičov na výchovu detí na čas po rozvode manželstva, avšak sa súčasnej situácie je v záujme detí, aby boli zverené do výlučnej osobnej starostlivosti matky, čím sa lepšie zaistia potreby maloletých detí ako pri ich zverení do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku, v ktorom zveril maloletého K. do osobnej starostlivosti matky za správne aj keď otec maloletého K. v konaní tvrdil, že maloletý K. má záujem byť zverený do osobnej starostlivosti otca. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že obe maloleté deti veľmi ťažko znášajú rozvodové konanie rodičov a dôsledky s ním spojené. Obe maloleté deti sú pod silným psychickým tlakom a sú značne ovplyvňované osobnými záujmami rodičov. Veľmi zlé vzťahy medzi rodičmi maloletých detí majú nesporne negatívny vplyv na psychický vývoj oboch detí a na ich emočnú stabilitu v tomto zložitom období ich života. S tým súvisí aj schopnosť maloletých detí reálne odhadnúť to, u ktorého z rodičov budú mať vytvorené lepšie podmienky pre výchovu. S ohľadom na tento stav odvolací súd nepovažoval za vhodné deti osobne vypočúť a ani nariaďovať ich ďalšie psychologické vyšetrenia. Za dôležitý odvolací súd považoval prvoradý záujem maloletých detí, ktorý stojí nad záujmami rodičov. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je v prvoradom záujme oboch maloletých detí, aby boli zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá s ohľadom na vykonané dokazovanie dokáže deťom poskytnúť emočne stabilnejšie a pokojnejšie prostredie, ktoré deti najmä maloletý K. v súčasnej dobe nevyhnutne potrebujú. Napokon matka má vytvorené aj všetky ostatné podmienky na to, aby mohla zabezpečiť dennodennú osobnú starostlivosť o obe deti. Z ohľadom na vyššie uvedené súd prvého stupňa prijal správny záver, že na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v tomto prípade nie sú splnené zákonné podmienky, keďže rodičia maloletých detí nedokážu spolu vôbec komunikovať. Z uvedeného dôvodu v súčasnej dobe nie je ani predpoklad, že by rodičia maloletých detí formou striedavej osobnej starostlivosti dokázali zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne rozhodol aj v časti určenia výšky vyživovacej povinnosti otca, ako aj v časti úpravy styku. Súdom určená výška vyživovacej povinnosti otca na maloletú P. a maloletého K. je primeraná veku a potrebám maloletých detí, ako aj zárobkových možnostiam a schopnostiam otca, preto odvolanie v tomto smere považoval za nedôvodné. Rovnako správne súd prvej inštancie rozhodol aj o styku otca s maloletými deťmi. Matka pôvodne v odvolaní žiadala rozsah úpravy styku otca s deťmi zmeniť a otcovi zakázať styk s maloletými deťmi, resp. styk realizovať iba za jej prítomnosti. V tomto smere odvolací súd dodáva, že styk otca s maloletými deťmi je jedným z mála prostriedkov, ktorým sa má otec možnosť podieľať na výchove svojich detí, na rozvoji ich osobnosti a slúži k upevňovaniu vzájomných citových väzieb. Rozsah úpravy styku otca s maloletými deťmi súdom prvej inštancie zabezpečuje a rešpektuje právo detí na výchovu a starostlivosť aj zo strany druhého rodiča. Ustanovenie § 27 ods. 3 Zákona o rodine síce dáva možnosť súdu veľmi účinne zasiahnuť do vzájomného pomeru rodiča a dieťaťa tým, že súd obmedzí styk dieťaťa s rodičom, alebo ho dokonca zakáže, avšak takéto zásahy súdu sú možné len vtedy, keď je to potrebné v záujme dieťaťa, teda keď styk ohrozuje jeho fyzické či psychické zdravie, pričom ide o opatrenie, ktoré prenikavo zasahuje do práv a povinností rodiča. Na vyslovenie zákazu styku treba dospieť k záveru, že uskutočňovanie styku rodiča s maloletým dieťaťom naozaj ohrozuje záujem dieťaťa a že je to nevyhnutné v záujme zdravého vývoja maloletého (napr. ohrozenie fyzického či psychického zdravia, ohrozenie mravného vývoja alebo nevhodnosti životného príkladu rodiča vzhľadom na jeho spôsob života). Ide o opatrenie, ktoré súd môže použiť len v najkrajnejších prípadoch, keď zistí, že stykom rodiča a dieťaťa sa

do tej miery narušuje výchova dieťaťa, že to ohrozuje jeho zdravotný stav. Zákaz styku rodiča s dieťaťom odníma rodičovi, ktorému dieťa nebolo zverené do výchovy, právo stýkať sa s dieťaťom akýmkoľvek spôsobom. Rozhodnutie súdu o zákaze styku rodiča s dieťaťom znamená preto citeľný zásah do jeho rodičovských práv. Rodičovské práva sú zákazom styku podstatne obmedzené a výchovný vplyv rodiča je tým prakticky vylúčený. Odvolací súd dospel k záveru, že zistený skutkový stav nepreukázal, že by styk otca s maloletými deťmi nebol v záujme detí ako ani nebolo preukázané, že by realizácia styku otca s maloletými deťmi ohrozovala ich zdravotný stav. Naopak bolo preukázané, že obe deti majú k otcovi vytvorené citové väzby, preto pokiaľ otec dokáže realizovať styk s deťmi pokojným a vyrovnaným spôsobom, môžu sa naďalej citové väzby medzi ním a deťmi prehĺbovať. S ohľadom na dôvody uvádzané matkou v podanom odvolaní odvolací súd dodáva, že dieťa pre svoj zdravý psychický vývoj nesporne potrebuje mať kontakt s obidvomi rodičmi, pričom dôvody, pre ktoré matka požadovala zákaz styku otca s maloletým K. nijakým spôsobom nepreukázala. Skutočnosť, že vzťahy medzi rodičmi maloletého sú narušené nemôže byť právne relevantným dôvodom, pre ktoré by sa otcovi mali obmedziť jeho rodičovské práva, pretože maloleté deti majú právo stretávať sa so svojim otcom a otec má právo stretávať sa so svojim dieťaťom, pretože len takýmto spôsobom sa môže podieľať na jej výchove. Výrok rozsudku o úprave styku otca s maloletými deťmi napadol otec, ktorý sa domáhal širšej úpravy styku. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie styk otca s maloletými deťmi upravil v primeranom rozsahu zodpovedajúcom účelu, na ktorý úprava styku rodiča s deťmi slúži. Pokiaľ sa tento styk bude realizovať tak, ako ho v rozhodnutí vymedzil súd prvej inštancie má otec a maloleté deti dostatočný priestor na upevňovanie vzájomných citových väzieb a otec sa takýmto spôsobom môže v dostatočnej miere podieľať na výchove detí.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode a v časti úpravy styku a vo výroku o trovách konania v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).